
Έγγραφο συνόδου

A8-0331/2016

15.11.2016

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού
Διαμεσολαβητή κατά το 2015
(2016/2150(INI))

Επιτροπή Αναφορών

Εισηγητής: Νότης Μαριάς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	11
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	16

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή κατά το 2015

(2016/2150(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή κατά το 2015,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 15 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 228 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 42 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 43 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία,
- έχοντας υπόψη την απόφαση 94/262/EΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1994, σχετικά με το καθεστώς και τους γενικούς όρους για την άσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή¹,
- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς, όπως εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 6 Σεπτεμβρίου 2001,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία πλαίσιο συνεργασίας που συνήφθη μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή στις 15 Μαρτίου 2006 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2006,
- έχοντας υπόψη τις αρχές περί διαφάνειας και ακεραιότητας σε σχέση με τις ομάδες συμφερόντων, όπως δημοσιεύθηκαν από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ),
- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τις δραστηριότητες του

¹ ΕΕ L 113 της 4.5.1994, σ. 15.

Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 220 παράγραφος 2 δεύτερη και τρίτη πρόταση του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Αναφορών (A8-0331/2016),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή κατά το 2015 υποβλήθηκε επισήμως στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου στις 3 Μαΐου 2016 και ότι η Διαμεσολαβήτρια, κ. Emily O'Reilly, παρουσίασε την έκθεση στην Επιτροπή Αναφορών στις Βρυξέλλες στις 20 Ιουνίου 2016·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 15 ΣΛΕΕ ορίζει ότι, προκειμένου να προωθήσουν τη χρηστή διακυβέρνηση και να διασφαλίσουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης διεξάγουν τις εργασίες τους όσο το δυνατόν πιο ανοιχτά·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24 ΣΛΕΕ, κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται στον Διαμεσολαβητή που θεσμοθετείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 228 ΣΛΕΕ·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 228 ΣΛΕΕ εξουσιοδοτεί τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή να δέχεται καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης στα πλαίσια των δραστηριοτήτων των θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, με εξαίρεση το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών του καθηκόντων·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 258 ΣΛΕΕ καθορίζει τον ρόλο της Επιτροπής ως θεματοφύλακα των συνθηκών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη άσκηση ή η παράλειψη άσκησης της αρμοδιότητας αυτής θα μπορούσε να θεωρηθεί κακοδιοίκηση·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 298 ΣΛΕΕ, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ «στηρίζονται σε ευρωπαϊκή διοίκηση ανοιχτή, αποτελεσματική και ανεξάρτητη» και ότι το ίδιο άρθρο παρέχει, για τον σκοπό αυτόν, τη δυνατότητα εγκρίσεως συγκεκριμένων διατάξεων με ισχύ για το σύνολο της διοίκησης της ΕΕ μέσω κανονισμών στο πλαίσιο του παράγωγου δικαίου·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ορίζει ότι «κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεών του από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης»,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 43 του Χάρτη ορίζει ότι «κάθε πολίτης της Ένωσης καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος, έχει δικαίωμα να προσφεύγει στον Διαμεσολαβητή της Ένωσης, σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο πλαίσιο της δράσης των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών, με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους»,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το γραφείο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, που

θεσμοθετήθηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, συμπλήρωσε τα 20 έτη λειτουργίας του το 2015, έχοντας εξετάσει 48 840 καταγγελίες από το 2005·

- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το έκτακτο Ευρωβαρόμετρο του Οκτωβρίου 2015 σχετικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, το 83% των ευρωπαίων πολιτών γνωρίζει ότι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν καταγγελία στην Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κακοδιοίκηση ορίζεται από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, ως ανεπαρκής ή πλημμελής διοίκηση, η οποία συντρέχει όταν ένα θεσμικό όργανο ή δημόσιος φορέας δεν ενεργεί σύμφωνα με τον νόμο ή με κανόνα ή αρχή που είναι δεσμευτικά για αυτό, δεν σέβεται τις αρχές περί χρηστής διοίκησης ή παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Κώδικας Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς έχει ως στόχο να αποτρέπει την εκδήλωση κρουσμάτων κακοδιοίκησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρησιμότητα του εργαλείου αυτού είναι περιορισμένη, δεδομένου του μη δεσμευτικού του χαρακτήρα·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδιαφάνεια όσον αφορά φακέλους που έχουν μεγάλο αντίκτυπο στο κοινωνικοοικονομικό μοντέλο της ΕΕ, συχνά δε και σημαντικές επιδράσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, τείνει να δημιουργεί δυσπιστία μεταξύ των πολιτών και της κοινής γνώμης εν γένει·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταγγέλλοντες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αποκάλυψη κρουσμάτων κακοδιοίκησης, ενίοτε δε και πολιτικής διαφθοράς· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κρούσματα αυτά υπονομεύουν σοβαρά την ποιότητα της δημοκρατίας μας· λαμβάνοντας υπόψη ότι συχνά οι καταγγέλλοντες αντιμετωπίζουν στη συνέχεια σοβαρά προβλήματα και υφίστανται πολύ συχνά αρνητικές προσωπικές συνέπειες σε πολλά επίπεδα, όχι μόνον επαγγελματικές αλλά και ποινικές· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ελλείψει περαιτέρω διασφαλίσεων, οι γνωστές εμπειρίες του παρελθόντος ενδέχεται να αποτρέψουν ανθρώπους από το να ακολουθήσουν στο μέλλον την ηθική οδό της καταγγελίας ατασθαλιών·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το γραφείο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή πέτυχε το 2014 ποσοστό συμμόρφωσης της τάξης του 90 % με τις αποφάσεις και/ή συστάσεις του, το οποίο είναι κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το ποσοστό του 2013·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μεταξύ των ερευνών που κινήθηκαν από τον Διαμεσολαβητή το 2015, μπορούν να προσδιοριστούν τα εξής σημαντικά θέματα: διαφάνεια εντός των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ζητήματα δεοντολογίας, συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ, κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ και θεμελιώδη δικαιώματα·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή Αναφορών αποτελεί ενεργό μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαμεσολαβητών· λαμβάνοντας υπόψη ότι υπό την ιδιότητα αυτή η Επιτροπή Αναφορών έλαβε 42 καταγγελίες από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή για να εξεταστούν περαιτέρω ως αναφορές·
- 1. εγκρίνει την ετήσια έκθεση για το έτος 2015 που υποβλήθηκε από τον Ευρωπαϊό

Διαμεσολαβητή·

2. συγχαίρει την Emily O' Reilly για το εξαιρετικό έργο της και τις άοκνες προσπάθειές της για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες από τις ευρωπαϊκές διοικήσεις· αναγνωρίζει τη σημασία της διαφάνειας ως βασικού στοιχείου απόκτησης εμπιστοσύνης και χρηστής διοίκησης, γεγονός που καταδεικνύεται και από το υψηλό ποσοστό καταγγελιών που αφορούν τη διαφάνεια (22,4 %), καθώς το συγκεκριμένο θέμα καταλαμβάνει την υψηλότερη θέση· αναγνωρίζει τον ρόλο των στρατηγικών ερευνών για τη διασφάλιση χρηστής διοίκησης και στηρίζει αυτές που έχει διεξαγάγει μέχρι σήμερα το γραφείο του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή στον τομέα αυτό·
3. επικροτεί τις συνεχείς προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβητριάς για αύξηση της διαφάνειας στις διαπραγματεύσεις για τη διατλαντική εταιρική σχέση συναλλαγών και επενδύσεων (ΤΤΙΡ) μέσω της υποβολής προτάσεων στην Επιτροπή· επιδοκιμάζει την επακόλουθη δημοσίευση από την Επιτροπή πολυάριθμων εγγράφων σχετικά με την ΤΤΙΡ, και την ως εκ τούτου προώθηση της διαφάνειας ως έναν από τους τρεις πυλώνες της νέας εμπορικής στρατηγικής της Επιτροπής· τονίζει εκ νέου την ανάγκη βελτιωμένης διαφάνειας στις διεθνείς συμφωνίες όπως η ΤΤΙΡ, η CETA και άλλες, όπως ζητούν πολλοί ενδιαφερόμενοι πολίτες που απευθύνονται στην Επιτροπή Αναφορών· ζητεί να καταβληθούν εντονότερες και ευρύτερες προσπάθειες στο πλαίσιο αυτό, ώστε να διασφαλισθεί η εμπιστοσύνη των ευρωπαίων πολιτών·
4. υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής στηρίζεται στην αρχή της «ευρύτερης δυνατής πρόσβασης»· υπογραμμίζει, συνεπώς, ότι η διαφάνεια και η πλήρης πρόσβαση στα έγγραφα που διατηρούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να είναι ο κανόνας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες μπορούν να ασκούν πλήρως τα δημοκρατικά τους δικαιώματα· τονίζει ότι, όπως έχει ήδη αποφανθεί το Δικαστήριο της ΕΕ, οι εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό πρέπει να ερμηνεύονται ορθά, λαμβάνοντας υπόψη το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον κατά τη δημοσιοποίηση και τις απαιτήσεις της δημοκρατίας, της στενότερης συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, της νομιμότητας της διακυβέρνησης, της αποτελεσματικότητας και της λογοδοσίας έναντι των πολιτών·
5. ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή τη δυνατότητα να εκδίδει δήλωση μη συμμόρφωσης με τον κανονισμό 1049/2001 σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής από την πλευρά των διαφόρων θεσμικών οργάνων της ΕΕ, υπό τον όρο ότι τα έγγραφα αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 9 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού· στηρίζει την αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο Διαμεσολαβητής θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα, κατόπιν έρευνας για τη μη συμμόρφωση, να εκδίδει απόφαση για τη δημοσιοποίηση των σχετικών εγγράφων·
6. εκφράζει τη λύπη του διότι η αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 παραμένει στάσιμη· πιστεύει ότι θα πρέπει να σημειωθεί πρόοδος χωρίς καμία περαιτέρω καθυστέρηση, διότι ο κανονισμός δεν αποτυπώνει πλέον την τρέχουσα νομική κατάσταση ή τις θεσμικές πρακτικές·

7. αναγνωρίζει την ανάγκη για διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ και στηρίζει την έρευνα του Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας σχετικά με τις ανεπίσημες διαπραγματεύσεις μεταξύ των τριών κύριων θεσμικών οργάνων της ΕΕ («τριμερείς διάλογοι»), και την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης επί του θέματος· υποστηρίζει ότι πρέπει να δημοσιεύονται τα έγγραφα του τριμερούς διαλόγου, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001.
8. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η εξεταστική επιτροπή του Κοινοβουλίου για τις μετρήσεις εκπομπών στην αυτοκινητοβιομηχανία (EMIS) έλαβε από την Επιτροπή μερική μόνο τεκμηρίωση, η οποία καταρτίστηκε κατά τέτοιο τρόπο ώστε να λείπουν ορισμένες πληροφορίες που η Επιτροπή έκρινε ότι δεν ήταν σημαντικές· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει τη μέγιστη ακρίβεια στο έργο της και την πλήρη διαφάνεια όσον αφορά την παρεχόμενη τεκμηρίωση, τηρώντας πλήρως την αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας, ούτως ώστε να διασφαλίσει ότι η EMIS μπορεί να ασκήσει πλήρως και αποτελεσματικά τις ερευνητικές της αρμοδιότητες·
9. στηρίζει την αποφασιστικότητα της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας να προσδώσει μεγαλύτερη διαφάνεια στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και να καταστήσει αυτές σύμφωνες με υψηλά επίπεδα διακυβέρνησης, ιδίως στο πλαίσιο της ιδιότητάς της ως μέλους της Τρόικας/του Κουαρτέτου που εποπτεύει τα προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης σε χώρες της ΕΕ· χαιρετίζει την απόφαση της ΕΚΤ για τη δημοσίευση καταλόγων των συνεδριάσεων των μελών της εκτελεστικής της επιτροπής· στηρίζει τις νέες κατευθυντήριες αρχές για την πραγματοποίηση διαλέξεων και την καθιέρωση μιας «περιόδου σιωπής» όσον αφορά τις ευαίσθητες για την αγορά πληροφορίες πριν από τις συνεδριάσεις της εκτελεστικής επιτροπής·
10. επισημαίνει το καθεστώς της ΕΚΤ τόσο ως νομισματικής αρχής όσο και ως συμβουλευτικού μέλους της Τρόικας/του Κουαρτέτου, και ζητεί από την Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια να διασφαλίσει τα συμφέροντα χρηστής διοίκησης μιας από τις πλέον σημαντικές δημοσιονομικές αρχές της Ευρώπης·
11. ζητεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις συνεδριάσεις της Ευρωομάδας, πέραν των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί από τον πρόεδρό της μετά από παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας·
12. εγκρίνει την έρευνα της Διαμεσολαβήτριας σχετικά με τη σύνθεση και τη διαφάνεια των εργασιών των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής· επισημαίνει τις προσπάθειες της Επιτροπής να καταστήσει τις ομάδες αυτές ανοικτές στο κοινό και τονίζει ότι χρειάζονται περαιτέρω ενέργειες για τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Συμβούλιο, περιλαμβανομένων των προπαρασκευαστικών του οργάνων, να προσχωρήσει το ταχύτερο δυνατόν στο μητρώο ομάδων συμφερόντων και να βελτιώσει τη διαφάνεια των εργασιών του·
13. στηρίζει τις προσπάθειες της Διαμεσολαβήτριας για ενίσχυση της διαφάνειας στην εκπροσώπηση συμφερόντων· εκφράζει τη λύπη του για την απροθυμία της Επιτροπής να δημοσιεύσει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις συναντήσεις με εκπροσώπους των συμφερόντων της καπνοβιομηχανίας· παροτρύνει την Επιτροπή να καταστήσει τις εργασίες της πλήρως διαφανείς προκειμένου το κοινό να αποκτήσει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο έργο της·

14. καλεί την Επιτροπή να καταστήσει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την επιρροή των ομάδων συμφερόντων δωρεάν διαθέσιμες, πλήρως κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες στο κοινό, μέσω μιας ενιαίας κεντρικής ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων·
15. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει, εντός του έτους 2017, πρόταση για την καθιέρωση ενός πλήρως υποχρεωτικού και νομικά δεσμευτικού μητρώου ομάδων συμφερόντων με στόχο να κλείσουν όλα τα «παραθυράκια» και να καταστεί απολύτως υποχρεωτική η εγγραφή στο μητρώο για όλους τους εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων·
16. στηρίζει τις προσπάθειες εφαρμογής κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφάνεια στην εκπροσώπηση συμφερόντων, οι οποίες θα πρέπει να ισχύουν όχι μόνο για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αλλά και για τις εθνικές διοικήσεις·
17. επισημαίνει την ανησυχία των πολιτών σχετικά με τον χειρισμό, από την Επιτροπή, των καταγγελιών για παραβάσεις· τονίζει ότι το δικαίωμα στη χρηστή διοίκηση, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, περιλαμβάνει την υποχρέωση επαρκούς αιτιολόγησης στις περιπτώσεις που η Επιτροπή αποφασίζει να μην κινήσει διαδικασία επί παραβάσει ενώπιον του ΔΕΕ· επικροτεί τη στρατηγική έρευνα που διεξήγαγε η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια σχετικά με τα συστημικά θέματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο του EU Pilot·
18. χαιρετίζει την έναρξη της έρευνας της Διαμεσολαβήτριας (Υπόθεση 0Ι/5/2016/ΑΒ) σχετικά με τον τρόπο που χειρίζεται η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, τις καταγγελίες για παραβιάσεις στο πλαίσιο των διαδικασιών EU Pilot· υπενθυμίζει τα προηγούμενα αιτήματα που υπέβαλε η Επιτροπή Αναφορών σχετικά με τη διασφάλιση της πρόσβασης σε έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία EU Pilot και τη διαδικασία επί παραβάσει, δεδομένου ότι οι αναφορές συχνά οδηγούν στη κίνηση των διαδικασιών αυτών·
19. επικροτεί τη συνέχιση των ερευνών της Ευρωπαϊάς Διαμεσολαβήτριας σχετικά με υποθέσεις «περιστρεφόμενης θύρας» στην Επιτροπή· αναγνωρίζει το γεγονός ότι, ως αποτέλεσμα των ερευνών αυτών, η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα ονόματα ανωτέρων υπαλλήλων της που παραιτήθηκαν για να εργαστούν στον ιδιωτικό τομέα· ενθαρρύνει την τακτικότερη δημοσίευση των ονομάτων και άλλων στοιχείων των εν λόγω ατόμων· εκφράζει την ελπίδα ότι και άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οργανισμοί θα ακολουθήσουν το παράδειγμα της Επιτροπής· επικροτεί την προθυμία της Επιτροπής να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση πρώην Επιτρόπων μετά τη λήξη της θητείας τους· εκφράζει βαθιά ανησυχία για το γεγονός ότι ο πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Barroso, διορίστηκε σύμβουλος και μη εκτελεστικός πρόεδρος της Goldman Sachs International·
20. υπενθυμίζει ότι η σύγκρουση συμφερόντων έχει ευρύτερο πεδίο από τις περιπτώσεις «περιστρεφόμενης θύρας»· τονίζει ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση όλων των πηγών συγκρούσεων συμφερόντων είναι εξόχως σημαντική για την επίτευξη χρηστής διοίκησης και τη διασφάλιση αξιοπιστίας όσον αφορά τη λήψη πολιτικών και τεχνικών αποφάσεων· θεωρεί ότι χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε επίπεδο ΕΕ κατά τον διορισμό υποψηφίων σε θέσεις στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, με βάση υψηλά πρότυπα και συγκεκριμένα μέτρα που δεν θα αφήνουν καμία αμφιβολία όσον αφορά ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων·
21. επικροτεί το γεγονός ότι το 2015 όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θέσπισαν εσωτερικούς

κανόνες για την προστασία των καταγγελλόντων σύμφωνα με το άρθρο 22 στοιχεία α) έως γ) του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης, ούτως ώστε να ενθαρρύνεται η υποβολή καταγγελιών βάσει κανόνων· επισημαίνει ότι η προστασία των καταγγελλόντων από αντίποινα θα μπορούσε να είναι πιο αποτελεσματική· προς τούτο, προτρέπει να εγκριθούν κοινοί κανόνες για την ενθάρρυνση της υποβολής καταγγελιών και να θεσπιστούν ελάχιστες εγγυήσεις και διασφαλίσεις για τους καταγγέλλοντες·

22. ζητεί να εκδοθεί οδηγία για την υποβολή καταγγελιών, η οποία να καθορίζει κατάλληλους διαύλους και διαδικασίες για την καταγγελία όλων των μορφών κακοδιοίκησης, καθώς και ελάχιστες κατάλληλες εγγυήσεις και νομικές διασφαλίσεις σε όλα τα επίπεδα για τα σχετικά πρόσωπα·
23. επικροτεί τη δημιουργία μηχανισμού υποβολής καταγγελιών για πιθανές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη Frontex, σε συνέχεια της εν εξελίξει έρευνας της Διαμεσολαβήτριας σχετικά με πρακτικές που χρησιμοποιούνται από τη Frontex και τα κράτη μέλη στις κοινές αναγκαστικές επιστροφές *παράτυπων* μεταναστών· επιδοκιμάζει την εισαγωγή του μηχανισμού αυτού στο νέο κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή·
24. συγχαίρει την Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια για την έρευνα που διεξήγαγε όσον αφορά τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή δράσεων που χρηματοδοτούνται από κονδύλια της ΕΕ, όπως προγράμματα που θεσμοποιούν τα άτομα με αναπηρίες αντί να επιδιώκουν την ένταξή τους στη κοινωνία· προτρέπει την Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια να συνεχίσει τις έρευνες αυτές, προκειμένου να διασφαλίσει τη διαφάνεια και την προστιθέμενη αξία των προγραμμάτων·
25. επιδοκιμάζει τη συνεργασία μεταξύ της Διαμεσολαβήτριας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εντός του πλαισίου του ΟΗΕ για τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, ιδίως όσον αφορά το αίτημα της πλήρους εφαρμογής της Σύμβασης σε επίπεδο ΕΕ και της παροχής επαρκών πόρων προς τον σκοπό αυτό· επαναλαμβάνει την πλήρη στήριξή του στην εφαρμογή της Σύμβασης και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την πλήρη εφαρμογή της Σύμβασης σε επίπεδο ΕΕ·
26. στηρίζει τις προσπάθειες της Διαμεσολαβήτριας ως προς τον χειρισμό των υποθέσεων διακρίσεων, των δικαιωμάτων των μειονοτικών ομάδων και των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων στο πλαίσιο του σεμιναρίου του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαμεσολαβητών με θέμα «Οι Διαμεσολαβητές κατά των Διακρίσεων»·
27. στηρίζει τις προσπάθειες της Διαμεσολαβήτριας να διασφαλίσει αμεροληψία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Επιτροπής σε θέματα ανταγωνισμού·
28. αναγνωρίζει ότι το δικαίωμα των πολιτών να έχουν λόγο στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ είναι τώρα πιο σημαντικό από ποτέ· επικροτεί τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει προτείνει η Διαμεσολαβήτρια για τη βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών (ΕΠΠ), ιδίως όσον αφορά την παροχή πλήρους αιτιολόγησης από την Επιτροπή σε περιπτώσεις απόρριψης ΕΠΠ· αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν και να επιλυθούν προκειμένου να καταστεί η ΕΠΠ πιο αποτελεσματική· διαβεβαιώνει ότι η μεγαλύτερη

συμμετοχή των πολιτών στη χάραξη των πολιτικών της ΕΕ θα αυξήσει την αξιοπιστία των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων·

29. σημειώνει θετικά τον συνεχή διάλογο και τις στενές σχέσεις της Διαμεσολαβήτριας με ευρύ φάσμα των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και άλλων οργανισμών, προκειμένου να διασφαλιστεί η διοικητική συνεργασία και συνοχή· επιδοκιμάζει επίσης τις προσπάθειες της Διαμεσολαβήτριας να διασφαλίσει συνεχή και ανοικτή επικοινωνία με την Επιτροπή Αναφορών·
30. αναγνωρίζει ότι είναι αναγκαίο οι οργανισμοί της ΕΕ να τηρούν τα ίδια υψηλά πρότυπα διαφάνειας, λογοδοσίας και δεοντολογίας με όλα τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα· επισημαίνει με εκτίμηση το σημαντικό έργο που επιτελεί η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια σε πολλούς οργανισμούς της ΕΕ· στηρίζει την πρόταση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) σύμφωνα με την οποία οι καταχωριζόμενοι πρέπει να αποδεικνύουν ότι έχουν κάνει ό,τι είναι δυνατόν για την αποφυγή δοκιμών σε ζώα και να παρέχουν πληροφορίες ως προς τον τρόπο αποφυγής των δοκιμών σε ζώα·
31. στηρίζει τις συστάσεις της Διαμεσολαβήτριας σύμφωνα με τις οποίες ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας των Τροφίμων θα πρέπει να αναθεωρήσει τους κανόνες και τις διαδικασίες του σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων προκειμένου να διασφαλιστούν η κατάλληλη δημόσια διαβούλευση και η συμμετοχή του κοινού·
32. υπενθυμίζει ότι ο Διαμεσολαβητής έχει επίσης την αρμοδιότητα, άρα και το καθήκον, να ελέγχει το έργο του Κοινοβουλίου κατά την επιδίωξη του στόχου της διασφάλισης υγιούς διοίκησης προς όφελος των πολιτών της ΕΕ·
33. ζητεί την ουσιαστική αναβάθμιση του Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς, μέσω της έγκρισης δεσμευτικού κανονισμού για το ζήτημα αυτό κατά την παρούσα κοινοβουλευτική περίοδο·
34. καλεί την Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια να προσθέσει στις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις μια κατηγοριοποίηση των καταγγελιών που δεν εμπίπτουν στην εντολή του γραφείου του Διαμεσολαβητή, επειδή η κατηγοριοποίηση αυτή οποία θα δώσει στους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τη δυνατότητα να σχηματίσουν μια γενική εικόνα των προβλημάτων που επηρεάζουν τους πολίτες της ΕΕ·
35. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα και την έκθεση της Επιτροπής Αναφορών στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και στους διαμεσολαβητές ή τα αντίστοιχα αρμόδια όργανα των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια, κ. Emily O'Reilly, υπέβαλε την ετήσια έκθεσή της για το 2015 στον πρόεδρο Martin Schulz στις 3 Μαΐου 2016. Υπέβαλε την έκθεσή της κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 20 Ιουνίου 2016.

Η έκθεση έχει την ίδια ελκυστική παρουσίαση με την προηγούμενη έκθεση του 2014. Επισημαίνονται τα βασικά ζητήματα και παρέχονται πλούσιες πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες και τις ενέργειες της Ευρωπαϊάς Διαμεσολαβήτριας, τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση των δραστηριοτήτων της Διαμεσολαβήτριας και τις αντίστοιχες ενέργειες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Συνοδεύεται από ενημερωτικά και λεπτομερή στατιστικά στοιχεία που αφορούν περίπου τους ίδιους τομείς με το προηγούμενο έτος και επιτρέπουν την άμεση και εύκολη σύγκριση. Δυστυχώς, η έκθεση αναρτήθηκε στον ιστότοπο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή μόνο στην αγγλική γλώσσα, γεγονός που περιορίζει το εύρος των αναγνωστών μέχρι να καταστούν διαθέσιμες και οι υπόλοιπες γλωσσικές εκδόσεις.

Η εντολή του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή περιγράφεται στο άρθρο 228 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του οποίου επιτρέπεται στο γραφείο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή να δέχεται καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης στα πλαίσια της δράσης των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης, με εξαίρεση το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του καθυκόντων.

Το δικαίωμα κάθε πολίτη να απευθύνεται στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή κατοχυρώνεται στο άρθρο 24 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 43 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Το δικαίωμα αυτό αποτελεί επίσης ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα που παρέχονται στους πολίτες των κρατών μελών μέσω της ιθαγένειας της ΕΕ.

Ο Διαμεσολαβητής παρέχει συνδρομή σε φυσικά πρόσωπα, εταιρείες και ενώσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα κακοδιοίκησης σε θεσμικό όργανο της ΕΕ. Η κακοδιοίκηση ορίζεται ως «ανεπαρκής ή πλημμελής διοίκηση, η οποία συντρέχει όταν ένα θεσμικό όργανο δεν ενεργεί σύμφωνα με τον νόμο, δεν σέβεται τις αρχές περί χρηστής διοίκησης ή παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα». Ταυτόχρονα, το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων χαρακτηρίζει τη χρηστή διοίκηση δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ, με αποτέλεσμα να προκύπτουν υποχρεώσεις για τις διοικήσεις τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

Το 2015, το γραφείο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή παρείχε συνδρομή σε 17.033 ευρωπαίους πολίτες· από τις υποθέσεις αυτές, 13.966 (81,99%) επιλύθηκαν με την παροχή συμβουλών μέσω του διαδραστικού οδηγού στον ιστότοπο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, 2.077 (12,19%) εξετάστηκαν ως καταγγελίες και 1.060 (6,22%) ήταν αιτήματα παροχής πληροφοριών στα οποία δόθηκε απάντηση από τις υπηρεσίες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή. Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οι πολίτες που έτυχαν συνδρομής ήταν σημαντικά λιγότεροι το 2015 (23.072 το 2014, μείωση κατά 26,17%)· ο αριθμός καταγγελιών ήταν ο ίδιος, ωστόσο το 2015 το ποσοστό καταγγελιών επί του συνόλου των υποθέσεων ήταν υψηλότερο (12,19%) από ό,τι το 2014 (9,01%).

Πέραν της παροχής συνδρομής στους πολίτες, ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής υπηρετεί το

δημόσιο συμφέρον βοηθώντας τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να βελτιώσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν. Πέραν της διερεύνησης καταγγελιών, ο Διαμεσολαβητής μπορεί επίσης να κινεί αυτεπάγγελτες έρευνες.

Κατά το έτος αναφοράς, η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια κίνησε 261 έρευνες βάσει καταγγελιών καθώς και 17 αυτεπάγγελτες έρευνες, περάτωσε δε 261 έρευνες βάσει καταγγελιών και 16 αυτεπάγγελτες έρευνες. Οι 8 από αυτές ήταν στρατηγικές έρευνες σχετικά με μείζονα ζητήματα, όπως η διαφάνεια της ΤΤΙΡ, η καταγγελία δυσλειτουργιών, η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών, τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ και οι αναγκαστικές επιστροφές της Frontex. Πρέπει επίσης να επισημανθεί η κίνηση 6 στρατηγικών πρωτοβουλιών (εξέταση σημαντικών θεμάτων χωρίς διεξαγωγή έρευνας) που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τη διαφάνεια στην ΕΚΤ, τις δραστηριότητες των πρώην Επιτρόπων μετά τη λήξη της θητείας τους και το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης των καταγγελιών αυτών, η Ισπανία βρίσκεται στην πρώτη θέση με 322 καταγγελίες και ακολουθείται από τη Γερμανία (234), την Πολωνία (172), το Βέλγιο (179) και το Ηνωμένο Βασίλειο (146). Το γεγονός ότι πολλές καταγγελίες προέρχονται από συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν σημαίνει ότι έχει κινηθεί ένας αναλογικά ισοδύναμος αριθμός ερευνών. Για παράδειγμα, τα στοιχεία για το 2015 καταδεικνύουν ότι σε σχέση με τις 149 καταγγελίες του Βελγίου κινήθηκαν 35 έρευνες, ενώ οι 323 καταγγελίες της Ισπανίας είχαν ως αποτέλεσμα να κινηθούν μόνο 27 έρευνες.

Όσον αφορά τα θεσμικά όργανα που αποτελούν αντικείμενο των ερευνών της Διαμεσολαβήτριας, στην πρώτη θέση βρίσκεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την οποία αφορούν περισσότερες από τις μισές υποθέσεις (55,6%). Ακολουθούν οι οργανισμοί της ΕΕ με ποσοστό 11,5%. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO) διατηρεί σταθερά την τρίτη θέση (10%), ακολουθούν με ποσοστό 9,2% οι άλλες υπηρεσίες, ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκεται στην πέμπτη θέση με ποσοστό 8% επί των καταγγελιών. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) καταλαμβάνουν τις δύο τελευταίες θέσεις με 4,6% και 1,9% αντίστοιχα. Σε σύγκριση με το 2014, τα θεσμικά όργανα που αφορούν οι καταγγελίες δεν έχουν αλλάξει, ωστόσο έχει αλλάξει η κατάταξή τους: το 2015 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κινήθηκαν περισσότερες έρευνες από ό,τι για την ΕΥΕΔ.

Τα τρία συνηθέστερα αντικείμενα των ερευνών της Διαμεσολαβήτριας για το 2015 ήταν αιτήματα παροχής πληροφοριών και πρόσβασης σε έγγραφα (δηλαδή θέματα διαφάνειας), θεσμικά ζητήματα και ζητήματα πολιτικής, και ακολούθως, με μικρή διαφορά, το θέμα του ρόλου της Επιτροπής ως θεματοφύλακα των Συνθηκών. Οι έρευνες για έκαστο των τριών θεμάτων ανήλθαν σε παρεμφερή αριθμητικά επίπεδα. Άλλα θέματα (κατά σειρά σπουδαιότητας) είναι οι διαδικασίες σύνθεσης και επιλογής, τα διοικητικά θέματα και οι κανονισμοί υπηρεσιακής κατάστασης και, τέλος, η ανάθεση συμβάσεων και οι επιχορηγήσεις. Το 2014, τα θέματα ήταν τα ίδια· ωστόσο, είχαν διαφορετική κατάταξη, ενώ τα θεσμικά ζητήματα και τα ζητήματα πολιτικής εμφανίζονταν σπανιότερα σε σχέση με τον ρόλο της Επιτροπής ως θεματοφύλακα των Συνθηκών.

Το 2015 η Διαμεσολαβήτρια ανέλαβε δράση σχετικά με 1.946 καταγγελίες που έλαβε. Σε 971 υποθέσεις οι υπηρεσίες είτε παρείχαν συμβουλές είτε διαβίβασαν την υπόθεση (π.χ. σε μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαμεσολαβητών ή στην Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου), σε 726 υποθέσεις ο καταγγέλλων ενημερώθηκε ότι δεν ήταν εφικτό να του παρασχεθούν περαιτέρω συμβουλές και σε 249 υποθέσεις κινήθηκε έρευνα.

Στο κεφάλαιο 11 της ετήσιας έκθεσης αναφέρονται εν συντομία οι διαδικασίες που ακολουθεί η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια κατά τον χειρισμό υποθέσεων. Οι στρατηγικές έρευνες αποτελούν μέρος των δραστηριοτήτων· ωστόσο, κύριο καθήκον αποτελεί η εξέταση καταγγελιών, οι οποίες υποβάλλονται πάντα γραπτώς, είτε σε χαρτί είτε ηλεκτρονικά. Οι καταγγελίες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Διαμεσολαβήτριας διαβιβάζονται στην αρμόδια αρχή ή σε άλλη υπηρεσία που θα μπορούσε να παράσχει συνδρομή. Οι μη παραδεκτές καταγγελίες απορρίπτονται με έγγραφη αιτιολόγηση προς τον καταγγέλλοντα και υπόδειξη εναλλακτικού μέσου προσφυγής. Εφόσον κινήθει έρευνα επί καταγγελίας, λαμβάνεται απόφαση σχετικά με τη δυνατότητα ταχείας επίλυσης της καταγγελίας. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, απαιτείται διεξοδική έρευνα η οποία μπορεί να περατωθεί με πρόταση επίλυσης ή σχέδιο σύστασης σχετικά με τον πιθανό τρόπο άρσης της κακοδιοίκησης. Τέλος, εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί λύση, μπορεί να εκδοθεί επικριτική παρατήρηση.

Η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια δρομολόγησε στα τέλη του 2015 αναθεώρηση των προαναφερόμενων διαδικασιών με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας και των αποτελεσμάτων. Οι αναθεωρημένες διαδικασίες αναμένονται με ενδιαφέρον το 2016, οπότε και θα διενεργηθεί διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σε 145 έρευνες τις οποίες περάτωσε η Διαμεσολαβήτρια το 2015 (52,3% επί του συνόλου), το αντικείμενο των καταγγελιών επιλύθηκε από το οικείο θεσμικό όργανο ή επιτεύχθηκε φιλικός διακανονισμός. Σε 79 υποθέσεις (28,5%) δεν διαπιστώθηκε κακοδιοίκηση, σε 59 υποθέσεις (19,5%) δεν αιτιολογείτο περαιτέρω έρευνα και σε 30 υποθέσεις (10,8%) διαπιστώθηκε κακοδιοίκηση. Σε 6 υποθέσεις (2,2%) ελήφθησαν άλλα μέτρα. Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, πρέπει να επισημανθούν η σημαντική αύξηση των καταγγελιών που επιλύθηκαν (από 33,3% που ήταν το 2014), καθώς και ο αυξημένος αριθμός υποθέσεων στις οποίες δεν διαπιστώθηκε κακοδιοίκηση (έναντι 19,0% το 2014). Παράλληλα, ο αριθμός των καταγγελιών για τις οποίες δεν αιτιολογείτο η διεξαγωγή περαιτέρω ερευνών μειώθηκε δραστικά (40,8% το 2014).

Σε περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να στοιχειοθετηθεί κακοδιοίκηση, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής μπορεί να περατώσει την έρευνα εκδίδοντας επικριτική παρατήρηση ή σχέδιο σύστασης.

Η επικριτική παρατήρηση διατυπώνεται όταν το θεσμικό όργανο δεν είναι πλέον σε θέση να εξαλείψει το κρούσμα κακοδιοίκησης, η κακοδιοίκηση δεν έχει γενικές επιπτώσεις ή δεν απαιτείται συνέχεια της δράσης από τον Διαμεσολαβητή. Ο Διαμεσολαβητής μπορεί επίσης να εκδώσει επικριτική παρατήρηση όταν θεωρεί ότι ένα σχέδιο σύστασης δεν θα ήταν αποτελεσματικό, ή σε περιπτώσεις όπου το οικείο θεσμικό όργανο δεν αποδέχεται το σχέδιο σύστασης, αλλά το κρούσμα κακοδιοίκησης δεν δικαιολογεί τη σύνταξη ειδικής έκθεσης προς το Κοινοβούλιο. Εντούτοις, η επικριτική παρατήρηση λειτουργεί ως επιβεβαίωση για τον καταγγέλλοντα ότι η καταγγελία του ήταν δικαιολογημένη και υποδεικνύει με σαφήνεια στο οικείο θεσμικό όργανο σε ποιο σημείο ενήργησε εσφαλμένα, ώστε να αποφευχθούν τέτοιου είδους ενέργειες στο μέλλον.

Η έκδοση συμπληρωματικών παρατηρήσεων είναι ένα μέσο που χρησιμοποιεί ο Διαμεσολαβητής όταν κατά την εξέταση μιας υπόθεσης εντοπίζει ευκαιρία να βελτιωθεί η

ποιότητα της διοίκησης. Οι συμπληρωματικές παρατηρήσεις από τον Διαμεσολαβητή δεν έχουν ως στόχο να επικρίνουν το οικείο θεσμικό όργανο, αλλά θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως παροχή καθοδήγησης και συμβουλών για τον τρόπο με τον οποίο το θεσμικό όργανο θα μπορούσε να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει.

Σχέδιο σύστασης εκδίδεται σε περιπτώσεις στις οποίες το οικείο θεσμικό όργανο έχει τη δυνατότητα να εξαλείψει ένα κρούσμα κακοδιοίκησης ή σε περιπτώσεις στις οποίες η κακοδιοίκηση είναι σοβαρή ή έχει γενικότερες επιπτώσεις. Στην περίπτωση έκδοσης σχεδίου σύστασης, το οικείο θεσμικό όργανο υποχρεούται δυνάμει της Συνθήκης να αποστείλει εμπεριστατωμένη γνώμη στον Διαμεσολαβητή εντός τριών μηνών.

Εάν ένα θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμός της Ένωσης δεν ανταποκριθεί ικανοποιητικά στο σχέδιο σύστασης, ο Διαμεσολαβητής δύναται να συντάξει και να αποστείλει ειδική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η ειδική έκθεση είναι το ύστατο μέσο του Διαμεσολαβητή το οποίο συνιστά και την τελευταία ενέργεια στην οποία προβαίνει ο Διαμεσολαβητής όταν εξετάζει μια καταγγελία. Από αυτό το σημείο, εναπόκειται στο Κοινοβούλιο να αποφασίσει τη λήψη περαιτέρω μέτρων, όπως είναι η κατάρτιση ψηφίσματος. Οι ειδικές εκθέσεις υποβάλλονται στην Επιτροπή Αναφορών, την επιτροπή που είναι αρμόδια για τις σχέσεις με τον Διαμεσολαβητή.

Το 2015 η Διαμεσολαβήτρια εξέδωσε επικριτικές παρατηρήσεις προς τα θεσμικά όργανα σε 19 υποθέσεις. Σε 11 υποθέσεις καταρτίστηκαν σχέδια σύστασης, τα οποία έγιναν πλήρως ή εν μέρει δεκτά από τα θεσμικά όργανα.

Η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια συνεργάζεται στενά με τους ομολόγους της στα κράτη μέλη. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαμεσολαβητών (ENO), το οποίο περιλαμβάνει εθνικούς και περιφερειακούς διαμεσολαβητές, επιτροπές αναφορών και παρόμοιους φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των υποψήφιων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών και άλλων χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και/ή του χώρου Σένγκεν. Η Επιτροπή Αναφορών του Κοινοβουλίου είναι πλήρες μέλος του Δικτύου, το οποίο επί του παρόντος περιλαμβάνει 94 γραφεία σε 36 χώρες.

Το 2015 ήταν έτος ορόσημο για το δίκτυο, καθώς η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια δρομολόγησε μεταρρύθμιση του ENO προκειμένου να προβληθεί καλύτερα και να προσαρμοστεί περισσότερο στις ανάγκες των ευρωπαίων πολιτών. Πέραν του χειρισμού υποθέσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της Διαμεσολαβήτριας (από τις 512 τέτοιες υποθέσεις το 2015, οι 470 διαβιβάστηκαν σε άλλους διαμεσολαβητές και οι 42 στην Επιτροπή Αναφορών), κάτι που αποτελούσε καθιερωμένη διαδικασία έως τώρα, τα μέλη του Δικτύου έχουν πλέον τη δυνατότητα ενίσχυσης της συνεργασίας, και συγκεκριμένα τη δυνατότητα να διεξάγουν παράλληλες έρευνες με τη Διαμεσολαβήτρια (όπως στην περίπτωση αναγκαστικών επιστροφών παράτυπων μεταναστών), να συζητούν επί συγκεκριμένων υποθέσεων (όπως η έρευνα σχετικά με το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης) και να διαβουλεύονται μεταξύ τους σχετικά με ευρύτερα ζητήματα (π.χ. σχετικά με τη διαφάνεια στην εκπροσώπηση συμφερόντων με στόχο την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών για το υπό εξέταση ζήτημα με αποδέκτες τις διοικήσεις σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ). Τα μέλη του δικτύου σχεδιάζουν επίσης την οργάνωση ετήσιου σεμιναρίου σχετικά με βασικά θέματα και τη βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών διαβίβασης των εθνικών ερωτημάτων σχετικά με το δίκαιο της ΕΕ από το δίκτυο προς τα

αρμόδια θεσμικά όργανα. Η ετήσια συνάντηση του ΕΝΟ πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία τον Απρίλιο του 2015 με θέμα τις διακρίσεις.

Το άρθρο 33 παράγραφος 2 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες προβλέπει τη θέσπιση πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση, την προάσπιση και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής, η Επιτροπή Αναφορών και η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (η οποία εξέφρασε την πρόθεσή της να αποσυρθεί από το πλαίσιο) και το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία είναι μέλη του πλαισίου. Καθήκον του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή είναι να προστατεύει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και να εξασφαλίζει ότι η διοίκηση της ΕΕ έχει επίγνωση των ευθυνών της όσον αφορά τα εν λόγω δικαιώματα. Τα πρόσωπα που θεωρούν ότι ένα θεσμικό όργανο της ΕΕ δεν ενεργεί σύμφωνα με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στον Διαμεσολαβητή και να ζητήσουν αποκατάσταση. Επί του παρόντος βρίσκεται σε εξέλιξη μεταρρύθμιση του πλαισίου, κατόπιν της αναθεώρησής του από την Επιτροπή Εμπειρογνομών CPRD του ΟΗΕ· Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής συμμετέχει ενεργά σε αυτήν τη μεταρρύθμιση.

Ο προϋπολογισμός του Διαμεσολαβητή αποτελεί ανεξάρτητο τμήμα του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο προϋπολογισμός του Διαμεσολαβητή για το 2015 ανήλθε σε 10.346.105 ευρώ.

Η Επιτροπή Αναφορών σημειώνει τις τρέχουσες εξελίξεις στις στρατηγικές έρευνες και πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια, τόσο αυτές που συνεχίζονται από το 2015 στο επόμενο έτος όσο και εκείνες που είναι επί του παρόντος ανοικτές σε συνέχεια προηγούμενων επιτευγμάτων. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται η διαφάνεια στους τριμερείς διαλόγους και η δημοσιοποίηση εγγράφων, η ενίσχυση της διαφάνειας ως προς τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ, καθώς και η πρόληψη τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων για τους ειδικούς συμβούλους. Επικροτούμε τις προσπάθειες της Ευρωπαϊάς Διαμεσολαβήτριας για εδραίωση της διαφάνειας στα διάφορα θεσμικά όργανα ή οργανισμούς της ΕΕ που λαμβάνουν αποφάσεις με αντίκτυπο στους ευρωπαίους πολίτες, δεδομένου ότι αποφασίζουν επί οικονομικών και νομισματικών θεμάτων (όπως η Ευρωζώνη) ή προσφέρουν χρηματοδότηση σε κράτη μέλη υπό σκληρούς όρους και μνημόνια συμφωνίας (όπως ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας).

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	9.11.2016
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 21 - : 9 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Soledad Cabezón Ruiz, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Edouard Martin, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Ελένη Θεοχάρους, Νότης Μαριιάς, Σοφία Σακοράφα
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Urszula Krupa, Ángela Vallina, Rainer Wieland, Δημήτρης Παπαδάκης
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Tiziana Beghin, Ernest Urtasun, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska